

NIEUWSBRIEF ZOMER 2021

Beste leden,

Dan is het al weer zomer 2021! Time flies when you're having fun.. Ik weet niet (exact) hoe het jullie vergaan is, maar oh wat waren wij het afgelopen jaar blij met de afleiding van een eigen bedrijf. Natuurlijk, als (agraris)ondernemer heb je extra zorgen en verantwoordelijkheden, maar ook afleiding en ruimte om je heen. Heel veel fun hebben we niet gemaakt en toch is onze laatste ledenavond al weer ruim 15 maand geleden, de tijd vliegt ook zonder welkome afleiding..

Voor mij als voorzitter, nog zonder 1 officiële ALV, zijn het vreemde tijden. Ik hoor graag jullie successen, overwegingen, teleurstellingen en veranderende stippen aan de horizon. Daar organiseer ik het liefst bijeenkomsten voor met prikkelende onderwerpen of informerende verhalen van gespecialiseerde sprekers. Mogelijkheden om elkaar te ontmoeten, sociaal contact, maar ook waar zorgen of onvrede geuit kunnen worden. In een land waar rapporten over onze sector zich opstapelen, waar onnozel gekonkel klinkt over onze type bedrijven en onze bedrijfsvoering, daar stapelt onrust zich op. Als ondernemer hebben we een stip op de horizon, daar ontwikkelen we ons bedrijf naar en passen we onze bedrijfsvoering voor aan. Die stip is ver weg en schuiven we af en toe, in ons eigen tempo, een beetje opzij. Anno 2021 lijkt het wel alsof alles en iedereen met jou stip aan de haal gaat. Met een verrekijker heb ik de mijne weer gevonden, iets uit koers.

LTO hoort te zorgen voor ruimte voor ondernemers, voor gezinsbedrijven. Ondernemen binnen de gewenste kaders van de overheid, passend bij onze omgeving. Althans, dat is zoals ik onze organisatie graag zie acteren. Dat ervaar ik zelf ook in overleggen met bijv. NVWA in het kader van teeltvoorschriften of wet- en regelgeving. Dat zie ik ook bij de vakgroep Akkerbouw, die op veler gebied haar kennis en invloed uitoefent om regelgeving, GLB, toekomstplannen en andere overheidsbemoedeningen passend te laten zijn bij onze bedrijven en de invulling van het platteland. Dat is niet altijd succesvol en soms voel je je eerder gebruikt dan tevreden. Maar onze organisatie

staat aan de lat, sluit de verdediging en heeft ook scorend vermogen mede door de vele technische kennis aanwezig. Afgelopen voorjaar mochten we nog sparren over invullingen voor beperking van perceel emissie. Proefopzet bedenken, voorbeeld locaties delen, plannen aanpassen aan praktische mogelijkheden. En dan ziet de wereld er ineens weer anders uit. Klimaatadaptatie voor bodem is duidelijk noodzakelijk, maar voor zulke extremen bestaat nog geen recept, althans niet anders dan zo spoedig mogelijk weg met dat water...

Het liefst typte ik deze hele nieuwsbrief vol met alle verhalen en anekdotes van het afgelopen vergader jaar. Misschien is het gewoon weer tijd om een filmpje te maken en te delen op onze LTO what'sapp, ben jij daar al lid van?

Op 9 september organiseren wij, samen met BV Noordoostpolder, de Ondernemersavond op het Pieperfestival. Daar hoop ik met jullie te mogen proosten en vooruit te kijken naar een informatieve en sociale winterperiode.

Ik wens jullie voor nu een mooie, gezonde en productieve zomer!

Marien Verhage, voorzitter LTO Noord afd. NOP

UITNODIGING
ONDERNEMEND NOORDOOSTPOLDER
ONTMOET ELKAAR TIJDENS HET
PIEPER Festival
LTO noord NOORDOOSTPOLDER BVN
TOEGANGSBEWIJS
Wanneer: Donderdag 9 september
Hoe laat: vanaf 19.30 uur
Locatie: De Deel Emmeloord
EEN FIJNE ZOMER!

Herwaardering pachtprijs hoeves

Onlangs heeft het Rijksvastgoedbedrijf de pachtnota's voor 2021 verspreid. We willen je erop attenderen dat het mogelijk is om een herwaardering van de pachtprijs aan te vragen. Het afgelopen jaar hebben ca. 15-20 ondernemers al een herwaardering aangevraagd wat heeft geleid tot een pachtprijsverlaging van 30-40%. De pachtprijsverlaging is vooral toegekend als gevolg van het achterblijven van de functionaliteit van de bedrijfsgebouwen. Met deze ervaring van vorig jaar kan het voor jou mogelijk interessant zijn om een herwaardering aan te vragen. Deze herwaardering moet door elke ondernemer individueel worden aangevraagd.

Voor vragen en/of advies kunt u altijd contact opnemen met Jan Wisse (06-29054360) of Arnold Michielsen (06-20478774) van de Werkgroep Pacht Flevoland.

POP3+

Fysieke investeringen in innovatie en modernisering van agrarische bedrijven

Heb je als agrarisch ondernemer goede ideeën die bijdragen aan het ontwikkelen, verduurzamen of innoveren van jouw onderneming? Dan is het wellicht mogelijk om hiervoor een POP3 subsidie voor aan te vragen. POP3 is onderdeel van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling. De POP3 subsidies maken het gemakkelijker om te investeringen te doen die bovenwettelijk zijn en ten goede komen van onze omgeving.

Derogatie:

2021 is het laatste jaar van de huidige derogatie beschikking. Voor verlenging zijn we aangewezen op Brussel. De demissionair minister is aan zet om de voortgangsrapportage van de Nitraatrichtlijn en de Kader richtlijn water te presenteren en verlening van de derogatie daarmee te legitimeren. De Nitraat commissie heeft doorgaans 3 vergaderingen nodig om tot een besluit te komen. Aangezien zij slechts 4 keer per jaar bij elkaar komen, kun je aanvoelen dat eventuele verlenging pas volgend jaar zomer bekend wordt.

Landelijk zet LTO zich in voor behoud van de huidige derogatie. Het ontbreken van een regeerakkoord en een kabinet maakt dat derogatie een speelbal van de politiek is.

Dit wetende kan je je afvragen welke waarde derogatie voor jouw bedrijf heeft. Accepteer je de onzekerheid die het met zich mee brengt? Hoe ziet mijn bedrijf eruit zonder derogatie? Nogmaals inzet van LTO is behoud van derogatie of dat lukt en welke voorwaarden er dan aan gebonden zijn is hoogst onzeker.

Vanaf 28 juni tot en met vrijdag 17 september is er een POP3+ opengesteld voor de provincie Flevoland onder de titel "Fysieke investeringen in innovatie en modernisering van agrarische bedrijven". Het is een brede subsidie waar ruimte is voor veel initiatieven. Enkele voorbeelden van deze regeling zijn beperken van emissie op het erf, waterbesparende maatregelen en het bereiken van reductie van ammoniak en stikstofoxide emissies.

Stikstof update:

De inkt van het ene stikstof adviesrapport is nog niet droog, of het volgende dient zich al aan. Rapporten die bedoeld zijn om sturend te zijn, in meer of mindere mate, voor de formatie van het nieuwe kabinet. De inhoud van deze rapporten heb je via verschillende media tot je kunnen nemen.

In het rapport van o.a. Sjaak van de Tak; *Duurzaam evenwicht*, kan de stikstofwinst die behaald wordt in de sector uitgeruild worden met andere sectoren. Dit past niet bij de aanpak die wij tot op heden op provinciaal niveau hebben gevoerd. In Flevoland hebben wij meermaals gevraagd om schotten te plaatsen tussen Ammoniak en NOx. Het plan *Duurzaam evenwicht* voorziet deels in deze schotten.

Iedere sector committeert zich aan 40% reductie. Op het moment dat stikstof van de landbouw naar een andere sector stroomt, wordt de opgave voor de landbouw kleiner en voor de ontvangende sector groter.

Daarbij als de sector zelf de reductie heeft gefinancierd blijft de stikstof binnen de landbouw, indien er geld van buiten de sector komt dan kan de stikstof worden uitgeruild. Het bovenstaande is onlangs nadrukkelijk besproken in het provinciaal overleg met de gedeputeerde. Wat verder tijdens dit overleg naar voren kwam is de mogelijke invulling voor de gebiedsgerichte aanpak.

De provincie heeft alle (veehouderij)bedrijven aan de rand van de Noordoostpolder aangeschreven. In de brief, die begin juli is verstuurd, geven zij aan te zoeken naar (veehouderij)bedrijven die gezamenlijk willen werken aan stikstofreductie. Deelname is vrijwillig. Pas-melders en interrimers kunnen ook deelnemen, onze zorg is of verwachtingen die worden geschept wel kunnen worden waargemaakt door de Provincie. Zorg voor duidelijke afspraken, het kan kansen bieden voor de betreffende ondernemers.

Voor vragen of opmerkingen, neem gerust contact op met bestuurslid Marijn van Aart

Aanpakken van erf emissie, inspireer elkaar

Na een aantal droge jaren, hebben we dit jaar weer een andere start van het seizoen gehad. Het positieve hieraan is dat we ons nu even niet druk hoeven maken dat de droogte een blijver is. Vorig jaar zomer werd er geopperd om hiervoor een speciale droogte groep voor aan te maken. Vasthouden van water, bijvoorbeeld door waterbuffers aanleggen, zijn dan de ideeën. Beregeningsverboden horen we van andere gebieden, gelukkig hier tot nu toe niet van toepassing.

Desalniettemin is droogte iets waar we nog iets aan kunnen sturen, grote hoeveelheden water wordt al snel lastiger. Elke boer zal beamen dat je kavel waterbergend en aflatend moet zijn, je het land vlak moet hebben liggen en overtollig water zo snel mogelijk moet kunnen afvoeren naar de sloten. Vervolgens de taak aan het waterschap om het water ook echt af te voeren zodat kavels niet overlopen. Er wordt ondertussen veel nagedacht, besproken en uitgevoerd in het kader emissie gbm in het oppervlaktewater. Denk aan bufferzones, afdoppen

Nieuws uit waterschapsland

Het eerste half jaar van 2021 ligt achter ons. Wat het weer betreft hebben we een apart half jaar achter de rug. Collega waterschap Hoogheemraadschap Noorder Kwartier zal dit niet snel vergeten: circa 100 mm regen in zeer korte tijd. Hoe robuust is het watersysteem in Noord-Holland?

Ook hier in Noordoostpolder hebben we te maken gehad met niet-maatgevende buien. Zoals het nu lijkt is hier door de medewerkers van het waterschap voldoende op geanticipeerd. Hoe robuust is ons watersysteem? Is de drainage nog op orde? Is onze bodem in staat water te bufferen?

Bestuurlijk zijn afgelopen half jaar de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Actieplan Bodem en Water,
- Waterkwaliteit,
- Watervisie,
- Biodiversiteit en Klimaatagenda.
- Een aparte bijeenkomst over de komst van een datacenter in Zuidelijk Flevoland.

Voor de activiteiten vanuit het Actieplan Bodem en Water is de financiering vanuit het waterschap goedgekeurd. Het bestuur wil echter richting 2027 wel meer resultaten zien als het gaat over de waterkwaliteit en de bodemgesteldheid. Vervolgens is de waterkwaliteit vanuit de afvalwaterzuiveringen aan de orde geweest. De vervuiling van de zgn. nieuwe stoffen (medicijnresten, PFAS, PFOS,) is significant: 190.000 ton (ter vergelijking de verontreiniging vanuit de agrarische sector omvat 14.000 ton). De afvalwaterzuiveringsinstallaties zijn onvoldoende in staat tot op heden om deze verontreiniging te verwijderen. Nieuwe methodieken worden volop

van greppels, extra dwarsgreppels en ook compost in greppels. Een aantal ideeën praktisch en waardevol, sommige plannen en regels onuitvoerbaar of zonder effect. Echter door de hevige regenbuien kunnen alle goedbedoelde inspanningen in een keer in de sloot spoelen. We zullen tussen emissierisico en schade risico's een gulden middenweg moeten zoeken, dit alles met maximale inspanningen en ruimte voor bodemkwaliteit.

Het brengt ons naar de emissie vanaf het erf, hier ligt het grootste beïnvloedbare risico. We hebben allemaal wel eens de kisten buitenstaan, ongewenste lekkage of de modder van de spuit wordt toch nog een keertje extra eraf gespoten met de bron. We zullen op de middellange termijn een emissievrij erf moeten creëren. Een stap verder is een overkapte spoelplaats met eigen waterzuivering. Maar mogelijk is een extra afvoergreppel rondom het erf, met een correcte waterverwerking al een behoorlijke en betaalbare route in het verlagen van de erfemissie.

onderzocht om hier een oplossing voor te vinden. Met extra woningbouw in het voortuitzicht moet sowieso geïnvesteerd worden in extra zuiveringscapaciteit. Wellicht kan hier een combinatie gemaakt worden.

Het financiële resultaat 2020 van het waterschap Zuiderzeeland is positief en derhalve hebben wij als fracties verzocht dit te reserveren om tariefsverhoging voor de toekomst te matigen. Ook dit heeft de goedkeuring van het college en het bestuur gekregen.

De thema's biodiversiteit en klimaat staan hoog op de agenda van het waterschap. Als fracties zijn wij van mening dat deze onderwerpen aan de orde moeten komen bij de uitvoering van de kerntaken: de zorg voor waterveiligheid, waterkwaliteit en voldoende en schoon water. En alle activiteiten behoren in onze ogen te worden gerealiseerd in samenwerking met ons, de agrariërs in het beheersgebied.

De medewerkers van toezicht en handhaving zijn zoals altijd hun ronde aan het doen langs de agrarische bedrijven in de Noordoostpolder. En de zomerschouw staat op het programma. Mocht je met vragen en/ of opmerkingen te maken krijgen die nieuw voor je zijn, neem contact met ons op.

Marie-Carien Slootman-Claassen en Bert Philipsen

Boeren en tuinders pakken uit

ZOMER EDITIE

LEKKER
LEERZAAM
LEUK

Boeren en tuinders pakken uit

Kom langs bij boeren en tuinders en geniet van het platteland. Deze zomer organiseren boeren en tuinders op diverse plekken in Nederland activiteiten voor iedereen, van jong tot oud.

Kom jij bij ons langs voor een fiets- of wandeltocht, boerenpicknick, een spannend maisdoolhof, een rondje door de stal, speurtocht of workshop 'koe schilderen'? Kijk op boerenentuinderspakkenuit.nl voor het programma in Noordoostpolder. *Boeren en tuinders pakken uit, voor een mooie zomer, voor ons allemaal. Deze zomereditie is een initiatief van LTO Noord, Boert Bewust, ZLTO en Team Agro NL.*

Het bestuur houdt zich o.a. bezig met:

- Transitievisie warmte voor N.O.P.
- Mobiliteitsvisie buitenwegen
- Omgevingsvisie
- Overleg Stikstof
- Overleg Energienet
- Bodemdaling Flevoland
- Boerderijeducatie Flevoland
- Ruimte voor landbouw (bos, huizen, energie opwek, recreatie)

Nieuwe themahouders Markt & Maatschappij

Anky Scholten en Marja Hoorweg zijn de nieuwe themahouders Markt en Maatschappij. Zij zetten zich in voor de verbinding tussen de samenleving en de agrarische sector in Flevoland, o.a. de actie Boeren en tuinders pakken uit!

**Namens het bestuur
een goede zomer gewenst!**

Bestuur LTO Noord afdeling Noordoostpolder

Marien Verhage

- Voorzitter
- Gemeentelijk - provincie zaken
- Contact met BV-NOP
- Dorpscommissies
- Commissie Akkerbouw
- Schokland

Frans Reijrink

- Bodem (daling)
- Waterkwaliteit

Marijn van Aart

- Melkveehouderij

Mathijs Gebbink

- Penningmeester
- Grond- en Pachtzaken
- Contact AJK

Ondersteuning LTO Noord

- Sabrina Huisman, secretariaat
- Ard Mooi, externe afdeling